

DIOKLECIJANOVA PALAČA, rekonstrukcija E. Hébrarda i J. Zeillera

keramiku i slika stilizirane istarske krajolike. Od 1969. u skulpturi i crtežu razvija apstraktni izraz; stvara cikluse obojenih reljefa u drvu (*Život kamena*) te skulpture u drvu, kamenu, bronci i od 1973. u obojenoj plastici. Njegovu skulpturu obilježavaju forma sažeta do elementarnih organskih simbola i znakova (*Mirtin kip*, 1970; *Opravdavajuće suprotnosti*, 1971; *Prsti*, 1975) te erotске asocijacije, često naglašene bojom (*Dodiri*, 1973; *Torzo*, 1974). Djela u kamenu i mramoru pokazuju osobit osjećaj za površinu i strukturu materijala (*Rast*, 1976; *Drvo, kuća-čovjek*, 1980). Poč. 80-ih godina priklanja se figuraciji i radi keramoskulpturne tematski vezane uz ptice (*Kljunasta*, 1984; *Ptica od jabuke*, 1986) često antropomorfnih oblika (*Čovjek ptica*, 1984; *Moć čovjek*, 1992). Izveo je spomenike i parkovne skulpture u Labinu, Poreču, Rovinju, Rijeci, Karlovcu i dr. Objavio je grafičke mape *Zemlja Istro* (Pazin, 1975) i *Ljubav bijela kost* (Zagreb 1978, s pjesmama V. Parun), *Histria erotica* (Rovinj 1984), *Časoslov ptice* (Labin 1986), *Za mir u Hrvatskoj* (Labin 1991) i *Groti duša zrije* (Poreč 1993). Samostalno je izlagao u Beču (1971, 1973), Labinu (1972, 1979, 1987), Puli (1972, 1980, 1987, 1992), Zagrebu (1972–73, 1977, 1980, 1983–84, 1987, 1992), Splitu (1973, 1987), Rijeci (1974, 1979, 1987, 1992), Karlovcu (1975, 1979, 1987), Sarajevu (1980, 1985), Bologni (1986), Poreču (1987, 1993), Rabu (1989), Velikoj Gorici (1993) i dr. Suosnivač je lik. skupine »Labinski atelieri« (1968), Mediteranskoga kiparskoga simpozija (1969), periodične izložbe *Ars Histriae* (1969) i Međunarodne kiparske škole u Vrsaru (1991).

LIT.: V. Ekl, Josip Diminić, Dometi, 1970, 1–2. — Z. Kolacio, Diminićev plastični svijet, Novi list, 10. VI. 1972. — V. Maleković, Umetnost (Beograd), 1972, 31. — Z. Rus, Josip Diminić (katalog), Karlovac 1975. — J. Depolo, Josip Diminić (katalog), Zagreb 1980. — V. Bužančić, Josip Diminić (katalog), Sarajevo 1981. — Isti, Diminić, Rijeka 1982. — B. Vižintin, Diminić (katalog), Rijeka–Karlovac–Pula 1987. — E. Dubrović, Josip Diminić (katalog), Rab 1989. — R. Vuković, Josip Diminić (katalog), Velika Gorica 1993. — Ž. Sa.

DIMITRIJEVIĆ, Slobodan (Braco), likovni umjetnik (Sarajevo, 18. VI. 1948). Studirao na Akademiji u Zagrebu (1968–1971), na St. Martin School of Art u Londonu (1971–73) i Berlinu (1976–77). Od 1977. stalno živi u Londonu, a poslije u Parizu. Djelovanje započinje u okviru

konceptualne umjetnosti (*Suma 680*, 1969). God. 1969. osniva s G. Trbuljakom grupu »Penzioner Tihomir Simčić« u Zagrebu. Serijama radova i akcija (*Slučajni prolaznik*, 1971; *Ovo bi moglo biti mjesto od povijesnog značaja*, 1971), D. istražuje ulogu slučaja u povijesti, društvene aspekte umjetnosti, konvencije i mehanizme u stvaranju estetskih prosudbi, mitova i uvjerenja. Od 1975. razvija instalacijski ciklus *Triptychos post historicus* (Berlin 1976). Suprotstavljajući identitete i vrijednosti (slika H. Matisa, lopata, naranče), D. relativizira postojeće estetske vrijednosti, ukazujući istodobno na nove, koje izviru iz postmodernizma.

Izlaže od 1968. samostalno od 1969.; osim u domaćima, izlaže u svjetskim muzejima i galerijama te na vodećim međunarodnim smotrama suvremene umjetnosti: Biennale u Veneciji (1976, 1990), Dokumenta, Kassel (1972, 1977, 1992), Biennale, Sydney (1979). Djela mu se nalaze u poznatim svjetskim muzejima: Tate Gallery, London; Centre Pompidou, Paris; Kunstmuseum, Bern; Moderna Museet, Stockholm; Museum Ludwig, Köln i dr.

BIBL.: *Tractatus Post Historicus*, Tübingen 1976. — *The Life of Braco Dimitrijević*, Antwerpen 1989.

LIT.: R. Putar, U povodu izložbe Brace Dimitrijevića (katalog), Zagreb 1973. — A. Pohlen, Braco Dimitrijević im Museum Ludwig, Kunstforum International (Köln), April–Mai, 1984. — J. Hubert-Martin, Interview with Braco Dimitrijević, Artefactum (Antwerpen), 1984, 5. — Braco Dimitrijević — Für/For Malewitsch, Mondrian, Einstein (katalog), Ludwigshafen/Rh 1987. — D. Soutif, Braco Dimitrijević, Artforum (New York), May, 1988. — *Braco Dimitrijević, Rooms & Thoughts/Prostori & Misli* (katalog), Piran 1991. — R. i Ž. Ké.

DIMITRIJEVIĆ, Stojan, arheolog (Horgoš, Vojvodina, 11. VII. 1928 — Zagreb, 13. XII. 1981). Studirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1954. asistent, od 1975. redovni profesor prapov. arheologije na istomu fakultetu. Vodio je brojna arheol. istraživanja na području S Hrvatske: u Otoku kraj Vinkovaca, Malom Korenovu, Vinkovcima, Klokočeviku, Bapskoj, Borincima, Vučedolu, Sopotu, Lasinji. Proučavao neolitik i eneolitik, uspostavio kronologiju tih razdoblja za područje S Hrvatske. Obradio genezu i položaj sopotsko-lengyelske kulture, definirao lasinjsku kulturu, rasvijetlio odnose starčevačkog balkanskog i linearno-trakastog

srednjoeur. neolitičkog kompleksa. Zaslužan za određenje vučedolske i vinkovačke kulture, odredio tipove za čitav niz prapov. kultura u našoj zemlji. Predavao kao gost na sveučilištu u Heidelbergu.

BIBL.: *Problem neolita i eneolita u sjeverozapadnoj Hrvatskoj*, Opuscula archaeologica, V, Zagreb 1961; *Rezultati arheoloških iskopavanja na području Vinkovačkog muzeja od 1957. do 1965. godine*, Vinkovci 1966; *Die Ljubljana Kultur*, Archaeologia Iugoslavica (Beograd), 1967, 8; *Sopotsko-lengyelska kultura*, Zagreb 1968; *Starčevačka kultura u slavonsko-sremskom prostoru i problem prijelaska ranog u srednji neolit u srpskom i hrvatskom Podunavlju*, Vukovar 1969; *Das Neolithikum in Syrmien, Slawonien und Nordwest-Kroatien*, Archaeologia Iugoslavica (Beograd), 1972, 10; *Neolit u sjevernoj zoni, Lasinjska kultura, Badenska kultura, Vučedolska kultura i vučedolski kulturni kompleks, Retz-Gajary kultura, Problem eneolita na istočnoj jadranskoj obali*, u knjizi: *Praistorija jugoslavenskih zemalja*, II. i III, Sarajevo 1979. R.

DINČIĆ-MENEGHELLO → MENEGHELLO-DINČIĆ

DIOKLECIJANOVA PALAČA, carska rezidencija (u Splitu), koju je oko 300. podignuo rim. car Dioklecijan i u njoj boravio nakon povlačenja s prijestolja u Nikomediji do smrti (305 – 316). Sagrađena je u uvali poluotoka 5 km JZ od Salone, glavnoga grada rim. provincije Dalmacije. Na osnovi podataka iz rim. karte, poznate po srednjovj. prerisu (»Tabula Peutingeriana«), u toj uvali je već ranije bilo naselje *Spalatum*, kojemu

ostaci i veličina do danas nisu utvrđeni. Palača je u tlocrtu zamišljena kao pravokutnik, ali je prilagođivanje terenu prilikom gradnje nametnulo manja odstupanja (I: 214,97 m, S: 174,74 m, J: 181,65 m). Pročeljni zidovi palače u donjim su dijelovima masivni i jednostavni bez otvora, a u gornjima su rastvoreni velikim lučnim prozorima, jednostavnima prema kopnu, tj. na zap., sjev. i ist. pročelju, a raščlanjenima vijencima, konzolama i polustupovima na juž. pročelju prema moru. Vanjski su zidovi palače, osim zapadnoga u većemu dijelu do danas dobro očuvani. Šesnaest kula na pročeljnim zidovima prema kopnu daju palači obilježje utvrde. Četiri kule na uglovima kvadratična su tlocrta. Po dvije od šest kula osmerokutna tlocrta uokvirivale su tri kopnena ulaza, šest kula pravokutna tlocrta nalazile su se između ugaonih i osmerokutnih. Do danas su se djelomično očuvale tri ugaone kule (osim jugozap.) te samo ostaci osmerokutnih i pravokutnih.

Tri do danas dobro očuvana kopnena ulaza arhit. su raščlanjena, posebno sjeverni, koji je bio glavni pristup iz Salone. Južna, morska vrata, jednostavna i manjih dimenzija, također su dobro očuvana. Kroz kopnena vrata preko obrambenih dvorišta (*propugnaculum*) pristupalo se širokim ulicama (*cardo* i *decumanus*), obrubljenima trijemovima. Glavne su se

DIOKLECIJANOVA
PALAČA, peristil